

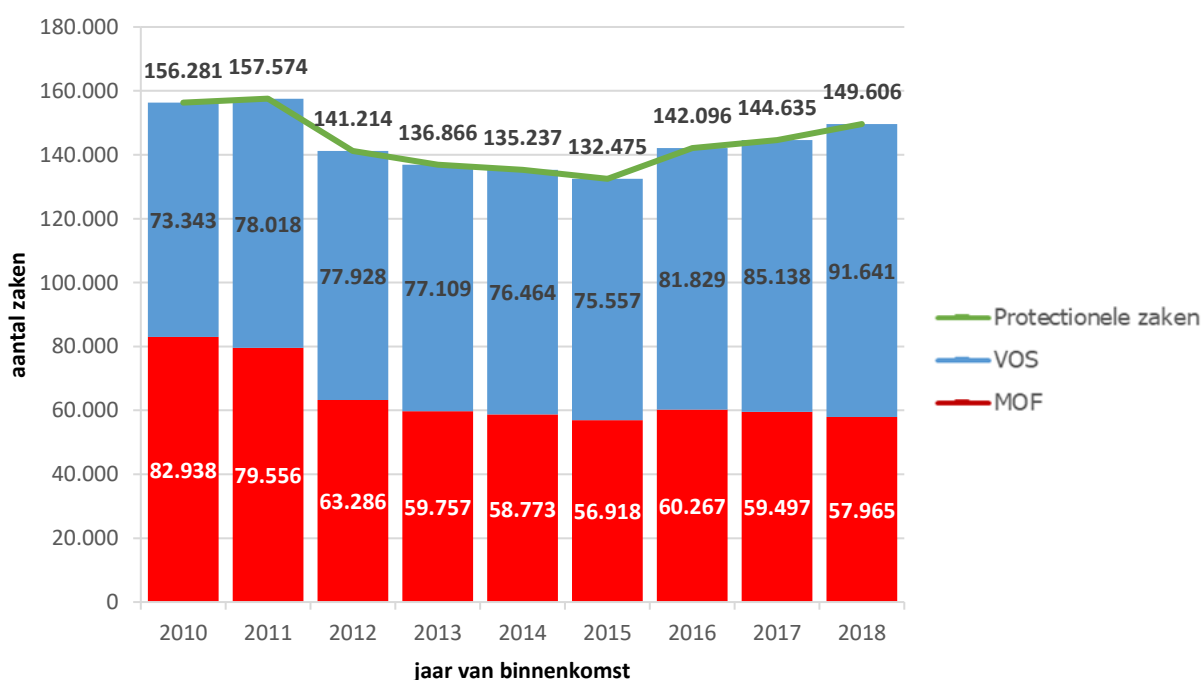
College van het Openbaar Ministerie stelt jaarstatistieken 2016, 2017 en 2018 van de jeugdparketten voor

Persconferentie 22 november 2019

Het College van het Openbaar Ministerie publiceert vandaag de jaarstatistieken 2016, 2017 en 2018 van de jeugdparketten. Deze jaarstatistieken beperken zich tot een beeldvorming van de omvang en de aard van de instroom van protectionele zaken op de parketten bij de rechtbanken van eerste aanleg. U kan ze raadplegen op de website van het Openbaar Ministerie via de link www.om-mp.be/stat.

De jeugdparketten registreerden de voorbije drie jaar, na een jarenlange daling, opnieuw meer protectionele zaken. Niettemin zitten we in 2018 met 149.606 protectionele zaken nog steeds op een lager niveau (-4%) dan in het jaar 2010, toen er 156.281 protectionele zaken instroomden op de jeugdparketten.

De protectionele zaken, die door de jeugdparketten worden aangemaakt voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar, omvatten zowel de als misdrijf omschreven feiten (MOF) als de verontrustende situaties (VOS). Zoals blijkt uit onderstaande grafiek is de toename van de protectionele zaken in de afgelopen drie jaar voornamelijk toe te schrijven aan een stijging van het aantal VOS-zaken met 21%. Het aantal MOF-zaken steeg in die periode met 2%.

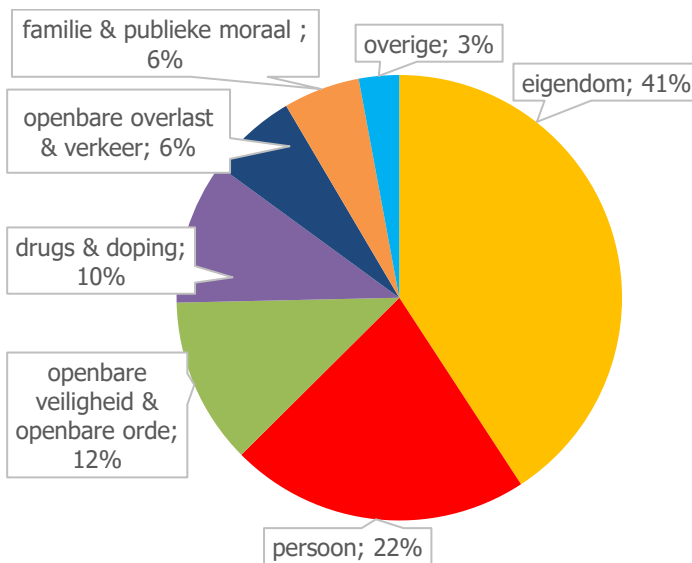
Tussen 2015 en 2018 zijn de **VOS-zaken** met 21% gestegen, van 75.557 in 2015 naar 91.641 in 2018. Binnen de jaarstatistieken van het Openbaar Ministerie verkreeg men hierdoor in 2018 het hoogste aantal geregistreerde VOS-zaken ooit. Ten opzichte van 2010 betreft het een stijging van 25%. Bij een VOS-zaak worden er op zich geen feiten ten laste gelegd aan de minderjarige, maar opent het jeugdparket een dossier omdat het verontrustende informatie ontvangt over de situatie van een kind of een gezin. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om verwaarlozing, mishandeling, misbruik, weglopers en spijbelaars. Bij de VOS-zaken werden de voorbije drie jaar ongeveer evenveel jongens als meisjes geregistreerd (51/49). De helft van deze minderjarigen is jonger dan 12 jaar.

De **MOF-zaken** kenden in 2016 voor het eerst in lange tijd een stijging (60.267). In 2017 volgde alweer een lichte daling (59.497), die verder gezet wordt in 2018 (57.965). Het aantal MOF-zaken in 2018 lag weliswaar 2% hoger dan in 2015 (56.918); maar globaal genomen kenden de MOF-zaken de voorbije acht jaar een daling van 30%: van 82.938 in 2010 naar 57.965 in 2018.

Welke als misdrijf omschreven feiten?

De MOF-zaken die in 2016, 2017 en 2018 binnenstroomden op de jeugdparketten hebben hoofdzakelijk betrekking op¹:

- eigendomsdelicten (41%), met o.a. winkeldiefstal, vandalisme
- persoonsdelicten (22%), met o.a. slagen en verwondingen, belaging
- inbreuken tegen de openbare veiligheid & openbare orde (12%), met o.a. bedreigingen, wapenbezit, smaad, weerspanningheid
- drugsdelicten (10%)
- openbare overlast en verkeersdelicten² (6%), met o.a. nachtlawaai, dronkenschap, wildplassen
- inbreuken tegen de familie & publieke moraal (6%), met o.a. aanranding, verspreiden van naaktbeelden (sexting)

	2016	2017	2018
eigendom	25.713	24.562	22.233
persoon	12.284	13.123	13.253
openbare veiligheid & openbare orde	6.703	6.886	7.917
drugs & doping	6.265	5.944	6.258
openbare overlast & verkeer	4.046	3.985	3.487
familie & publieke moraal	3.375	3.258	3.239
overige	1.881	1.739	1.578
Totaal	60.267	59.497	57.965

¹ Een overzicht van de verschillende tenlasteleggingsrubrieken en de inbreuken die zij omvatten, vindt u op de website van de jaarstatistieken van de jeugdparketten (www.om-mp.be/stat) in de rubriek "achtergrondinformatie".

² Deze tenlasteleggingscategorie staat in de jaarstatistieken vermeld onder de naam 'materie politieparketten'.

Eigendomsdelicten

De eigendomsdelicten vormen de grootste categorie binnen de MOF-zaken. Na een jarenlange daling was er in 2016 een status quo van het aantal eigendomsdelicten. De twee daaropvolgende jaren daalden de eigendomsdelicten opnieuw: van 24.562 in 2017 naar 22.233 zaken in 2018. In 2018 komt dit neer op een daling van 13% t.o.v. 2015.

De daling van de eigendomsdelicten tussen 2015 en 2018 situeert zich vooral bij de **diefstallen** (-15%). Diefstallen vormen de grootste subgroep binnen de eigendomsdelicten en worden onderverdeeld in:

- Gewone diefstal (-13%, van 10.986 in 2015 naar 9.573 in 2018)
- Diefstal met geweld (-29%, van 4.700 in 2015 naar 3.343 in 2018)
- Zware diefstal (-7%, van 4.291 in 2015 naar 3.981 zaken in 2018)

Ook bij de subgroep **vernielingen, beschadigingen & brandstichtingen** stellen we de afgelopen drie jaar een daling vast, van 4.014 zaken in 2015 naar 3.572 zaken in 2018 (-11%). De meest voorkomende zaken, nl. *beschadigingen – vernielingen in het algemeen*, zijn gedaald met 16%, van 2.844 zaken in 2015 naar 2.382 zaken in 2018.

Bij de subgroep **bedrog** zien we daarentegen een stijging van 11%, van 1.586 zaken in 2015 naar 1.764 zaken in 2018. De zaken met betrekking tot *informaticabedrog* kenden de grootste stijging (+44%), van 464 zaken in 2015 naar 668 zaken in 2018.

Persoonsdelicten

Meer dan een vijfde van de MOF-zaken betreffen persoonsdelicten. Na een forse daling tussen 2010 en 2015 kenden zij sinds 2016 een continue stijging, van 10.668 zaken in 2015 naar 13.253 in 2018 (+24%). De grootste subgroep, de opzettelijke **slagen en verwondingen**, steeg van 8.707 zaken in 2015 naar 10.189 in 2018 (+17%). Daarnaast namen ook de zaken met betrekking tot belaging toe, van 1.321 in 2015 naar 2.286 in 2018 (+73%).

Openbare veiligheid en openbare orde

De inbreuken tegen de openbare veiligheid en openbare orde maken 12% uit van de MOF-zaken en ook zij zitten de laatste drie jaar in stijgende lijn (van 6.256 in 2015 naar 7.917 in 2018, een stijging van 27%). De meest voorkomende delicten hier zijn *bedreigingen*, het *wederrechtelijk dragen of onwettig bezitten van wapens* en het *onwettig verblijf*. Het aantal bedreigingen nam toe van 1.947 in 2015 tot 2.189 in 2018 (+12%). Het wederrechtelijk dragen of onwettig bezitten van wapens steeg van 1.235 in 2015 tot 1.353 zaken in 2018 (+10%) en het aantal inbreuken van onwettig verblijf steeg van 782 in 2015 naar 1.755 zaken in 2018 (+124%).

Drugs

De drugsdelicten namen de afgelopen drie jaren af met 3%. Tussen 2015 en 2017 verminderde het aantal MOF-zaken met betrekking tot drugs met 8%, van 6.430 zaken in 2015 naar 5.944 in 2017. In 2018 steeg het aantal drugsdelicten met 5% t.o.v. 2017. In driekwart van deze zaken gaat het om *drugsbezit*, in 22% om het *dealen* van drugs.

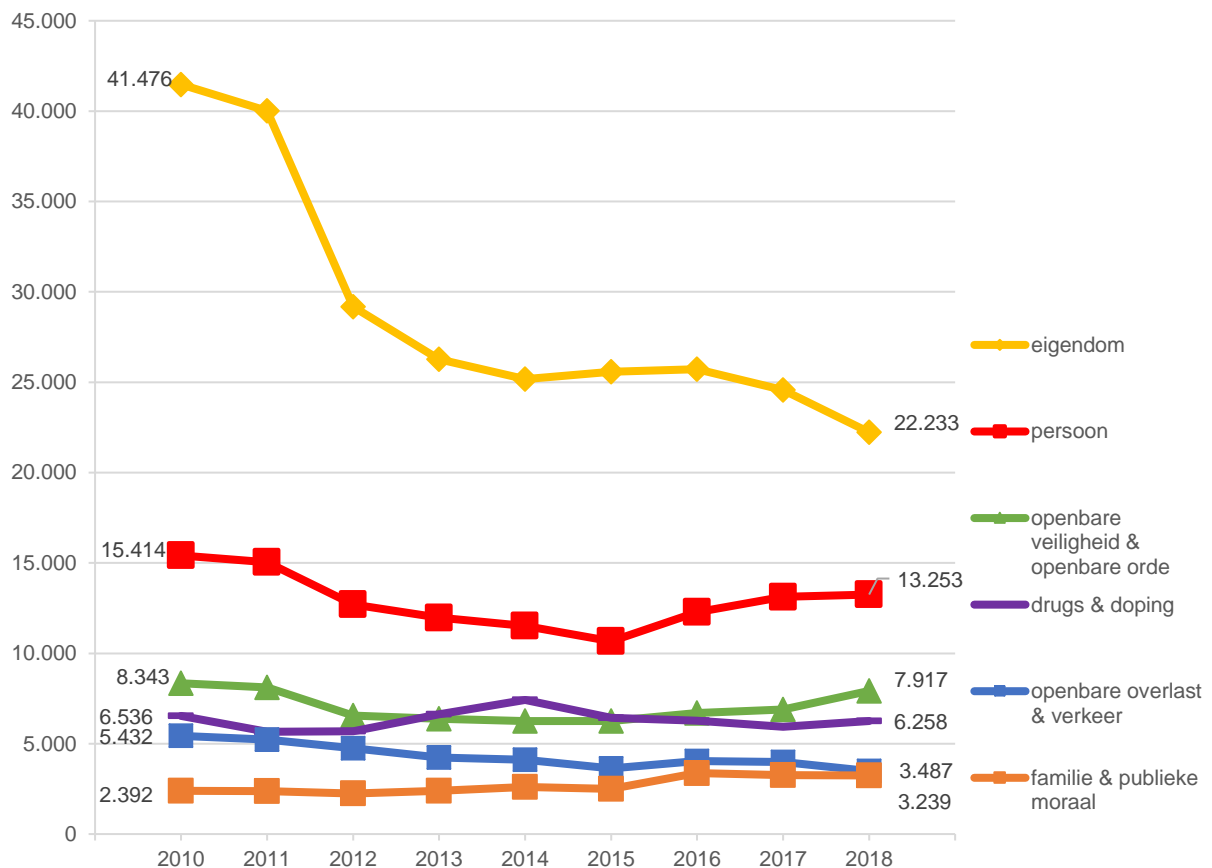
Openbare overlast en verkeersdelicten

De voorbije drie jaar nam het aantal MOF-zaken gelinkt aan overlast en verkeersovertredingen af met 4%, van 3.625 zaken in 2015 naar 3.487 in 2018. Twee derde van die zaken had betrekking op allerlei vormen van overlast, zoals bijvoorbeeld nachtlawaai, vervuiling, dronkenschap, wildplassen. Daarnaast zijn er ook de verkeersovertredingen die door de politie aan het jeugdparket worden overgemaakt wanneer ze begaan werden door minderjarigen onder 16 jaar.

Familie en publieke moraal

Inbreuken tegen de familie en publieke moraal stegen in 2016 fors met 35% (van 2.506 zaken in 2015 naar 3.375 in 2016) en daalden met 4% tussen 2016 en 2018 (3.239 zaken). Het gaat hier weliswaar om lage aantallen waardoor deze stijging gerelativeerd dient te worden. De inbreuken die vallen onder familie en publieke moraal worden onderverdeeld in drie subgroepen: **aanranding & verkrachting, ontucht & seksuele uitbuiting** en **familiale sfeer**. Na een opvallende stijging in 2016 (+28% t.o.v. 2015) daalden de voorbije twee jaren de **aanrandingen & verkrachtingen** met 9%. Meer opvallend was de stijging van de groep **ontucht & seksuele uitbuiting**, van 707 zaken in 2015 naar 1.083 zaken in 2016 (+53%). Deze stijging zet zich voort in 2017 (1.099 zaken) en 2018 (1.136 zaken). Nader onderzoek leerde ons dat bij deze zaken de opvallende toename in 2016 voornamelijk te wijten is aan een stijging van inbreuken met betrekking tot *voyeurisme* (+247%, van 19 zaken in 2015 naar 66 zaken in 2016) en *schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken* (+116%, van 208 in 2015 naar 450 in 2016). Naast het strenger wetgevend kader³, kan hier ook de verspreiding van seksueel getinte beelden en video's via het internet als mogelijke verklaring naar voor geschoven worden.

De evolutie van deze meest voorkomende tenlasteleggingsgroepen voor de periode 2010-2018 wordt hieronder weergegeven.

Tot slot merken we op dat de verhouding **jongens/meisjes** in de MOF-zaken ongeveer 80/20 bedraagt. Meisjes maken dus slechts een vijfde uit van de minderjarigen betrokken in een MOF-zaak.

³ De stijging kan mogelijks verklaard worden door de wet van 1 februari 2016 tot wijziging van diverse bepalingen wat de aanranding van de eerbaarheid en het voyeurisme betreft. Het nieuwe artikel 371/1 Sw. stelt zowel het voyeurisme als het verspreiden van naaktbeelden strafbaar. Ook werd de omschrijving van art. 373 Sw 'aanranding van de eerbaarheid' verruimd.

Wat de leeftijd van de minderjarigen betreft op het moment dat ze een als misdrijf omschreven feit begaan, vormen de 16- tot 18-jarigen de grootste groep (50%), gevolgd door de 14- tot 16-jarigen (34%).

Conclusie

De jaarstatistieken 2016, 2017 en 2018 tonen aan dat er - na een jarenlange daling - opnieuw meer protectionele zaken binnenstromen op de jeugdparquetten. Samengevat zien we dat tussen 2015 en 2018 de MOF- (als misdrijf omschreven feit) en de VOS-zaken (verontrustende situatie) met respectievelijk 2% en 21% gestegen zijn. Er waren de voorbije jaren opvallend meer MOF-zaken met betrekking tot opzettelijke slagen en verwondingen, belaging, onwettig verblijf en ontucht & seksuele uitbuiting. In 2018 telden we 91.641 VOS-zaken, het hoogste aantal ooit binnen de jaarstatistieken van het Openbaar Ministerie.

Wanneer we deze instroomcijfers van de laatste drie jaar echter plaatsen in een ruimer tijds kader - van 2010 tot 2018 - zien we dat de voorbije acht jaar de VOS-zaken stegen met 25%, maar de MOF-zaken daalden met 30%. Deze afname is vooral te wijten aan een daling van de eigendomsdelicten. Een gelijkaardige evolutie (daling van de instroom, i.h.b. van de eigendomsdelicten) vinden we trouwens ook terug bij de correctionele parquetten.

Tot slot plaatst het College van het Openbaar Ministerie, met het oog op een correcte interpretatie en contextualisering van de gepresenteerde statistische gegevens, nog een belangrijke kanttekening. De essentie van de jaarstatistieken is nl. het verschaffen van een objectief en betrouwbaar beeld van de instroom van protectionele zaken op de jeugdparquetten. Het voorliggende cijfermateriaal geeft dus het aantal zaken geregistreerd door de jeugdparquetten weer, maar kan geenszins beschouwd worden als een precieze indicator van de werkelijk gepleegde jeugdcriminaliteit of van de bestaande verontrustende situaties.

Bijlagen:

1. Hoe de cijfers van het Openbaar Ministerie correct interpreteren?

2. Jaarstatistieken van de jeugdparquetten: welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?

Vanaf vandaag (22 november 2019) zijn de jaarstatistieken 2016, 2017 en 2018 van de jeugdparquetten bij de rechtbanken van eerste aanleg en deze samenvattende nota beschikbaar op de website van het Openbaar Ministerie: www.om-mp.be

Voor bijkomende inlichtingen en specifieke vragen over het cijfermateriaal of over de interpretatie ervan kan u terecht bij het College van het Openbaar Ministerie, via het e-mailadres: sdaomp-press@just.fgov.be

Bijlage 1:

Hoe de cijfers van het Openbaar Ministerie correct interpreteren?

Het belang van een correcte interpretatie en contextualisering van de statistische gegevens van het Openbaar Ministerie kan niet genoeg benadrukt worden. Volgende principes zijn daarbij essentieel:

- De jaarstatistiek van de jeugdparketten bij de rechtbanken van eerste aanleg is **volledig en uitsluitend** opgebouwd aan de hand van **gegevens geregistreerd in het informaticasysteem van de jeugdparketten**, dat PJG wordt genoemd. Bijgevolg ligt de kwaliteit en uniformiteit van deze registratiegegevens aan de basis van een betrouwbare en kwaliteitsvolle statistiek.
- Het cijfermateriaal van de statistisch analisten geeft dus slechts een beeld van wat door de jeugdparketten wordt geregistreerd en **kan niet beschouwd worden als een weergave van de werkelijk gepleegde jeugdcriminaliteit of van de bestaande verontrustende situaties**.
- **De jeugdparquetstatistiek vormt evenmin een middel om de werklast van de jeugdparquetten te evalueren.** Zij weerspiegelt weliswaar een deel van de activiteiten van de jeugdparquetten, maar omvat niet het geheel van hun taken en activiteiten. Bovendien mag een evaluatie van de werklast geen abstractie maken van de complexiteit van de te behandelen zaken, noch van de middelen die aan de parketten ter beschikking worden gesteld voor de realisatie van de verschillende opdrachten die hen zijn toegekend. De evaluatie van de werklast van de verschillende geledingen van het Openbaar Ministerie wordt uitgevoerd door het Bureau Werklastmeting binnen de Steundienst van het Openbaar Ministerie.
- De statistieken van het Openbaar Ministerie moeten gesitueerd worden binnen het **conceptueel kader van de geïntegreerde criminologische statistiek**. De doelstelling van zulke geïntegreerde statistiek is een zo volledig en coherent mogelijk inzicht te verschaffen in de gegevensstroom van feiten, zaken en personen die in de jeugdbeschermingsketen zijn opgenomen, vanaf het moment dat een proces-verbaal/melding wordt opgesteld tot en met de uitvoering van de opgelegde maatregel. Dit vereist de creatie van een statistisch instrument waarvan de verschillende onderdelen op elkaar zijn afgestemd en waarvan elk deel geënt is op een specifieke fase van de jeugdbeschermingsprocedure.

Bijlage 2:

Jaarstatistieken van de jeugdparketten: *welk cijfermateriaal kan je online raadplegen?*

De jaarstatistieken van de jeugdparketten bij de rechtbanken van eerste aanleg kan men – vanaf het jaar 2010 – raadplegen via de website van het Openbaar Ministerie: www.om-mp.be/stat.

De jaarstatistieken van de jeugdparketten beperken zich momenteel tot een beeldvorming van de omvang en de aard van de instroom van protectionele zaken op de jeugdparketten. De instroom bestaat uit alle nieuwe protectionele zaken die de jeugdparketten hebben ontvangen. De statistisch analisten zullen de wijze waarop de instroom wordt behandeld en de beslissingen die de jeugdparketten terzake nemen, pas in een latere fase analyseren.

De jaarstatistieken zijn volledig gestoeld op de gegevens die geregistreerd worden in het PJG-informaticasysteem van de jeugdparketten. Enkel het parket van Eupen registreert geen dossiergegevens in het PJG-systeem, bij gebrek aan een Duitstalige versie. Het is mogelijk om de cijfergegevens te bekijken op drie verschillende aggregatieniveaus: nationaal, per rechtsgebied en per gerechtelijk arrondissement.

Hieronder vindt u een schematisch overzicht van de tabellen die u kan raadplegen in de jaarstatistieken van de jeugdparketten.

In de tabellen 1 t.e.m. 12 wordt als teleenheid 'een zaak' gehanteerd. Wanneer we het hebben over een 'zaak', bedoelen we hiermee systematisch 'één minderjarige onder één type van de zaak (MOF of VOS) onder één notitienummer'. Indien éénzelfde minderjarige zowel als MOF en VOS gekwalificeerd wordt onder eenzelfde notitienummer, wordt deze minderjarige éénmaal geteld als MOF en éénmaal als VOS. Een notitienummer kan ook betrekking hebben op verschillende minderjarigen.

De teleenheid in de tabellen 13 t.e.m. 25 is 'een (unieke) minderjarige'. Elke minderjarige wordt per jaar en per parket één keer geteld, ongeacht het aantal keren dat de minderjarige in een MOF- en/of VOS-zaak betrokken is.

	RUBRIEK	TABEL	BESCHRIJVING
TELEENHEID 'ZAAK'	Protectionele zaken	1	per type van de zaak (MOF/VOS)
	MOF-zaken	2	naargelang de wijze van instroom
		3	per type tenlastelegging
		4	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		5	naargelang het geslacht van de minderjarige
		6	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige
		7	per type tenlastelegging en naargelang de leeftijd van de minderjarige
		8	per type tenlastelegging en naargelang het geslacht van de minderjarige
	VOS-zaken	9	naargelang de wijze van instroom
		10	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		11	naargelang het geslacht van de minderjarige
		12	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige

TELEENHEID '(UNIEKE) MINDERJARIGE'	MOF- minderjarigen	13	volgens het aantal MOF-zaken waarin de minderjarige betrokken is
		14	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		15	naargelang het geslacht van de minderjarige
		16	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige
	VOS- minderjarigen	17	volgens het aantal VOS-zaken waarin de minderjarige betrokken is
		18	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		19	naargelang het geslacht van de minderjarige
		20	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige
	MOF- & VOS- minderjarigen	21	naargelang de minderjarige al dan niet betrokken is in een MOF- en/of VOS-zaak
		22	volgens het aantal MOF-zaken waarin de minderjarige betrokken is
		23	naargelang de leeftijd van de minderjarige
		24	naargelang het geslacht van de minderjarige
		25	naargelang de leeftijd en het geslacht van de minderjarige